

НАЦІОНАЛЬНИЙ СТАНДАРТ УКРАЇНИ

ВЗУТТЯ ПРОФІЛАКТИЧНЕ

Технічні умови

ДСТУ 4409:2005

Видання офіційне

БЗ № 2–2005/108

Київ
ДЕРЖСПОЖИВСТАНДАРТ УКРАЇНИ
2006

ПЕРЕДМОВА

1 РОЗРОБЛЕНО: Відкрите акціонерне товариство «Український науково-дослідний інститут шкіряно-взуттєвої промисловості (ВАТ «УкрНДІШП»)

РОЗРОБНИКИ: **Т. Задворнова; І. Половніков**, канд. техн. наук; **Л. Пятницька; В. Яковчук**

2 ПРИЙНЯТО ТА НАДАНО ЧИННОСТІ: наказ Держспоживстандарту України від 30 травня 2005 р. № 133

3 УВЕДЕНО ВПЕРШЕ

**Право власності на цей документ належить державі.
Відтворювати, тиражувати і розповсюджувати його повністю чи частково
на будь-яких носіях інформації без офіційного дозволу заборонено.
Стосовно врегулювання прав власності треба звертатися до Держспоживстандарту України**

Держспоживстандарт України, 2006

ЗМІСТ

	С.
1 Сфера застосування	1
2 Нормативні посилання	1
3 Терміни, визначення понять та скорочення	2
4 Класифікація, основні параметри та розміри	3
5 Технічні вимоги	3
6 Вимоги безпеки та охорони довкілля.....	5
7 Правила приймання	6
8 Методи контролювання	6
9 Правила транспортування та зберігання	7
10 Гарантії виробника	7
11 Вказівки щодо експлуатації.....	7
Додаток А Бібліографія	7

НАЦІОНАЛЬНИЙ СТАНДАРТ УКРАЇНИ

ВЗУТТЯ ПРОФІЛАКТИЧНЕ

Технічні умови

ОБУВЬ ПРОФИЛАКТИЧЕСКАЯ

Технические условия

FOOTWEAR PROPHYLACTIC

Specifications

Чинний від 2006–07–01

1 СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ

Цей стандарт поширюється на взуття профілактичне спеціальне з верхом із шкіри, текстилю або скомбінованим верхом, призначене для захисту від статичних навантажень (від втоми) ніг працівників на роботах, пов'язаних із тривалим навантаженням на ноги в сухих опалюваних приміщеннях.

Обов'язкові вимоги до якості взуття, виконання яких забезпечує його нешкідливість або безпечність для життя, майна населення і охорони довкілля, викладені у розділі 6.

2 НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ

У цьому стандарті наведено посилання на такі нормативні документи:

ДСТУ 2157–93 Взуття. Терміни та визначення

ДСТУ 2158–93 Взуття. Дефекти. Терміни та визначення

ДСТУ 2341–94 Шкіра. Терміни та визначення

ДСТУ 2726–94 Шкіра для верху взуття. Технічні умови

ДСТУ 3164–95 Взуття. Методи визначення лінійних розмірів

ДСТУ 4142–2002/ГОСТ 7296–2003 Взуття. Маркування, пакування, транспортування і зберігання

ГОСТ 12.1.004–91 ССБТ. Пожарная безопасность. Общие требования (ССБП. Пожежна безпека. Загальні вимоги)

ГОСТ 12.1.005–88 ССБТ. Общие санитарно-гигиенические требования к воздуху рабочей зоны (ССБП. Загальні санітарно-гігієнічні вимоги до повітря робочої зони)

ГОСТ 12.1.007–76 ССБТ. Вредные вещества. Классификация и общие требования безопасности (ССБП. Шкідливі речовини. Класифікація та загальні вимоги безпеки)

ГОСТ 12.1.012–90 ССБТ. Вибрационная безопасность. Общие требования (ССБП. Вібраційна безпека. Загальні вимоги)

ГОСТ 12.1.030–81 ССБТ. Электробезопасность. Защитное заземление и зануление (ССБП. Електробезпека. Захисне заземлення і занулення)

ГОСТ 12.2.032–78 ССБТ. Рабочее место при выполнении работ сидя. Общие эргономические требования (ССБП. Робоче місце під час виконання робіт сидячи. Загальні ергономічні вимоги)

ГОСТ 12.2.033–78 ССБТ. Рабочее место при выполнении работ стоя. Общие эргономические требования (ССБП. Робоче місце під час виконання робіт стоячи. Загальні ергономічні вимоги)

Видання офіційне

ГОСТ 12.4.021–75 ССБТ. Системы вентиляционные. Общие требования (ССБП. Системи вентиляційні. Загальні вимоги)

ГОСТ 12.4.029–76 Фартуки специальные. Технические условия (Фартуки спеціальні. Технічні умови)

ГОСТ 12.4.103–83 ССБТ. Одежда специальная защитная. Средства индивидуальной защиты ног и рук. Классификация (ССБП. Одяг спеціальний захисний. Засоби індивідуального захисту ніг і рук. Класифікація)

ГОСТ 12.4.131–83 Халаты женские. Технические условия (Халати жіночі. Технічні умови)

ГОСТ 12.4.132–83 Халаты мужские. Технические условия (Халати чоловічі. Технічні умови)

ГОСТ 15.004–88 Система разработки и постановки продукции на производство. Средства индивидуальной защиты (Система розроблення і поставлення продукції на виробництво. Засоби індивідуального захисту)

ГОСТ 940–81 Кожа для подкладки обуви. Технические условия (Шкіра для підкладки взуття. Технічні умови)

ГОСТ 1838–91 Кожа из спилка. Общие технические условия (Шкіра зі спилка. Загальні технічні умови)

ГОСТ 1903–78 Кожа для низа обуви. Воротки и полы. Технические условия (Шкіра для низу взуття. Воротки і поли. Технічні умови)

ГОСТ 2874–82 Вода питьевая. Гигиенические требования и контроль за качеством (Вода питна. Гігієнічні вимоги і контроль за якістю)

ГОСТ 3927–88 Колодки обувные. Общие технические условия (Копили взуттєві. Загальні технічні умови)

ГОСТ 9136–73 Обувь. Метод определения прочности крепления каблука и набойки (Взуття. Метод визначання міцності кріплення каблука і набійки)

ГОСТ 9289–78 Обувь. Правила приемки (Взуття. Правила приймання)

ГОСТ 9290–76 Обувь. Метод определения прочности ниточных швов соединения деталей верха (Взуття. Метод визначання міцності ниткових швів з'єднання деталей верху)

ГОСТ 9292–82 Обувь. Метод определения прочности крепления подошв в обуви химических методов крепления (Взуття. Метод визначання міцності кріплення подошв у взутті хімічних методів кріплення)

ГОСТ 9542–89 Картон обувной и детали обуви из него. Общие технические условия (Картон взуттєвий і деталі взуття з нього. Загальні технічні умови)

ГОСТ 9718–88 Обувь. Метод определения гибкости (Взуття. Метод визначання гнучкості)

ГОСТ 10124–76 Пластины и детали резиновые непористые для низа обуви. Технические условия (Пластины і деталі гумові непористі для низу взуття. Технічні умови)

ГОСТ 11373–88 Обувь. Размеры (Взуття. Розміри)

ГОСТ 12632–79 Пластины и детали резиновые пористые для низа обуви. Общие технические условия (Пластины і деталі гумові пористі для низу взуття. Загальні технічні умови)

ГОСТ 19196–93 Ткани обувные. Общие технические условия (Тканини взуттєві. Загальні технічні умови)

ГОСТ 28735–90 Обувь. Метод определения массы (Взуття. Метод визначання маси)

ГОСТ 29277–92 Кожа для низа обуви. Технические условия (Шкіра для низу взуття. Технічні умови).

3 ТЕРМІНИ, ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТЬ ТА СКОРОЧЕННЯ

3.1 У цьому стандарті наведено терміни та визначення понять: щодо взуття — згідно з ДСТУ 2157, ДСТУ 2158, щодо шкіри — згідно з ДСТУ 2341.

3.2 У стандарті використано таке скорочення:

НД — нормативна документація.

4 КЛАСИФІКАЦІЯ, ОСНОВНІ ПАРАМЕТРИ ТА РОЗМІРИ

4.1 Взуття профілактичне за видами, статеві-віковими групами, розмірами, повнотою та захисними властивостями повинне відповідати вимогам, наведеним у таблиці 1.

Таблиця 1

Вид взуття	Статеві-вікова група взуття	Вихідний розмір взуття згідно з ГОСТ 11373	Розміри взуття згідно з ГОСТ 11373	Висота взуття, мм, не менше ніж	Кількість повнот	Умовні позначення захисних властивостей згідно з ГОСТ 12.4.103
Черевики	Чоловіча	270	245—305	95	2	У
	Жіноча	240	210—275	101	2	У
Туфлі	Чоловіча	270	245—305	66	2	У
	Жіноча	240	210—275	61	2	У

4.1.1 Дозволено виготовляти взуття профілактичне з розніжними халявками на копилах однієї повноти.

4.1.2 Дозволено виготовляти черевики з верхом із текстилю із завищеними халявками висотою не більше ніж 165 мм.

4.1.3 Взуття профілактичне треба виготовляти з інтервалом 5 мм між суміжними розмірами за довжиною.

4.1.4 Висота взуття у всіх повнотах одного розміру не змінюється.

4.1.5 Різниця у висоті суміжних розмірів взуття повинна бути:

черевиків чоловічих — 2 мм;

черевиків жіночих — 3 мм;

туфель — 1 мм.

4.1.6 Різниця у ширині халявок суміжних розмірів та повнот взуття повинна бути 2,5 мм.

4.2 Дозволено за узгодженням із споживачем змінювати висоту взуття.

5 ТЕХНІЧНІ ВИМОГИ

5.1 Взуття профілактичне для захисту ніг від втоми треба виготовляти відповідно до вимог цього стандарту за технологією та зразками-еталонами, затвердженими за встановленим порядком. Розроблення та поставлення продукції на виробництво згідно з ГОСТ 15.004.

5.2 Взуття треба виготовляти на копилах згідно з ГОСТ 3927, копилах (закуплених по імпорту), які узгоджені з Міністерством охорони здоров'я України.

5.3 Взуття треба виготовляти клейовим, литтєвим, строчно-литтєвим, строчно-клейовим методами кріплення.

5.4 Захисні властивості профілактичного взуття забезпечуються:

— відкритою чи закритою носковою чи п'ярковою частинами;

— розніжними халявками;

— висотою каблука 20 мм, 25 мм, 30 мм;

— амортизувальною м'якою прокладкою по усій опорній поверхні устілки;

— спеціальними копилами, узгодженими з Міністерством охорони здоров'я України.

5.5 Зовнішні деталі взуття треба виготовляти зі шкіри для верху взуття згідно з ДСТУ 2726, шкіри зі спилка згідно з ГОСТ 1838, текстилю згідно з ГОСТ 19196.

5.6 Внутрішні деталі верху взуття треба виготовляти зі шкіри для підкладки взуття згідно з ГОСТ 940, шкіри зі спилка згідно з ГОСТ 1838, текстильних матеріалів згідно з ГОСТ 19196.

5.7 Шкіряні деталі верху та підкладки взуття повинні відповідати вимогам, наведеним у таблиці 2.

Таблиця 2

Назва деталі	Матеріал та ділянка шкіри, з якої викроюють деталь	Товщина деталі, мм	
		у чоловічому взутті	у жіночому взутті
Союзка, халявка, язичок	Шкіра для верху взуття згідно з ДСТУ 2726, чепрачна ділянка, щільні ділянки	1,2—1,5	1,1—1,4
	Шкіра зі спилка, згідно з ГОСТ 1838, щільні ділянки	1,3—1,6	1,2—1,5
Обтяжка, ремінь для застібки	Те саме	1,1—1,3	1,0—1,2
Підкладка ременів для застібки, задній внутрішній ремінь, підблочник	Шкіра для підкладки взуття, згідно з ГОСТ 940, шкіра зі спилка згідно з ГОСТ 1838, щільні ділянки	0,9—1,2	0,9—1,1

5.8 Дозволено виготовляти внутрішні деталі верху взуття із матеріалів, що їх застосовують на зовнішніх деталях верху взуття.

5.9 Міцність ниткових кріплень деталей заготовки взуття повинна відповідати нормам, наведеним у таблиці 3.

Таблиця 3

Назва скріплених деталей	Розривальне зусилля на 1 см довжини шва по кожному зразку, Н, не менше ніж		Метод випробовування
	У разі однієї строчки	У разі двох строчок	
Шкіра для верху взуття, текстиль, текстиль зі шкірою	90	115	ГОСТ 9290
Шкіра зі спилка	75	85	ГОСТ 9290

5.10 Деталі низу взуття повинні відповідати вимогам, наведеним у таблиці 4.

Таблиця 4

Назва деталі	Метод кріплення	Матеріал та ділянка шкіри, з якої викроюють деталь	Товщина деталі у готовому взутті, мм
Підшва	Клейовий, строчно-клейовий	Гума формована непориста згідно з ГОСТ 10124 Гума пориста згідно з ГОСТ 12632	2,4—3,0 4,4—5,4
	Литтєвий, строчно-литтєвий	Поліуретан згідно з чинною НД	—
Каблук	Клейовий, строчно-клейовий	Гума формована непориста згідно з ГОСТ 10124	—
		Гума пориста згідно з ГОСТ 12632	—
		Синтетичний згідно з чинною НД	—
Устілка	Клейовий, литтєвий, строчно-клейовий, строчно-литтєвий	Шкіра для низу взуття згідно з ГОСТ 29277, ГОСТ 1903, поли, воротки згідно з ГОСТ 1903	1,9—2,2
		Картон взуттєвий згідно з ГОСТ 9542. Тексон згідно з чинною НД	1,7—2,1
Геленок	Клейовий, литтєвий, строчно-литтєвий	Металевий, синтетичний згідно з чинною НД	—
Простилка	Усі методи кріплення	Картон взуттєвий згідно з ГОСТ 9542, відходи шкіри, повсті, сукна, тканин	—
Амортизувальна прокладка	Усі методи кріплення	Пенополіуретан еластичний, тканини шерстяні і напівшерстяні згідно з НД	3,0—6,0

5.11 Дозволено за узгодженням із споживачем виготовляти взуття з устілкою із шкіри без амортизувальної прокладки.

5.12 Взуття з клиноподібним каблуком треба виготовляти без геленка.

5.13 Взуття з закритою носковою ділянкою треба виготовляти без жорстких підносків.

5.14 Дозволено застосовувати на зовнішні, внутрішні та проміжні деталі верху та низу взуття інші матеріали, які за фізико-механічними показниками та якістю не поступаються зазначеним і узгодженим з Міністерством охорони здоров'я України.

5.15 Міцність кріплення підошви у взутті повинна бути не менше ніж 43 Н/см.

5.16 Міцність кріплення каблука у кожній напівпарі взуття повинна бути не менше ніж 600 Н.

5.17 Гнучкість взуття повинна бути не більше ніж 110 Н.

5.18 Маса напівпари взуття вихідного розміру повинна бути не більше, ніж маса зразка-еталона, затвердженого у встановленому порядку, помножена на коефіцієнт 1,08.

5.19 Взуття приймають парами за зовнішнім оглядом і оцінюють за гіршою напівпарою.

5.20 У взутті не дозволено:

- наскрізні пошкодження деталей верху і низу взуття;
- розтріскування, відслоювання, липкість покривної плівки;
- нерозглажений шов, погане з'єднання швів;
- неприклеєна підошва;
- неприклеєна або порвана підкладка;
- щілини між деталями низу взуття;
- незароблені або погано зароблені пошкодження;
- сильно виявлена віддушистість, роговини, батожини, подряпини, лизуха, жилавість, воронистість, віспини, болячки, безличковини, молочні полоси на носках;
- відхилення ходової поверхні каблука від горизонтального положення більше ніж 2 мм;
- звалювання строчки (тасьми) з краю деталі з повторним кріпленням, збіг двох суміжних строчок довжиною більше ніж 5 мм;
- повторний шов, крім передньої частини союзки, більше ніж 3 мм;
- різна довжина і ширина однойменних деталей в парі, не більше ніж 2 мм;
- різна висота між напівпарами, не більше ніж: черевиків — 4 мм, туфель — 2 мм;
- поверхневі пошкодження;
- раковини, пухирі на поверхні підошов, каблуків, утворені у процесі лиття, площею більше ніж 2 см²;
- вм'ятини, недоливи на поверхні підошов і каблуків, утворені у процесі лиття, глибиною більше ніж 0,5 мм і площею не більше ніж 1,5 см².

5.21 Ступінь виявлення вад сировинного характеру шкіри, верху взуття визначають за зразками каталогу.

5.22 Маркування взуття згідно з ДСТУ 4142.

5.23 Пакування взуття згідно з ДСТУ 4142.

6 ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ТА ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ

6.1 Виробництво взуття не впливає шкідливо на працівників, які беруть участь у виробничому процесі, і не шкідливе для довкілля у разі дотримання вимог цього стандарту.

6.2 Під час виготовлення взуття з використанням клеїв в повітря робочої зони можливе виділення парів етилацетату.

6.3 Вміст етилацетату в повітрі робочої зони не повинен перебільшувати гранично-допустиму концентрацію (ГДК), передбачену ГОСТ 12.1.005 — 200 мг/м³. За ступенем дії на організм людини згідно з ГОСТ 12.1.007 етилацетат відносять до IV класу небезпеки.

6.4 Контролюють викиди шкідливих речовин у повітря робочої зони згідно з МУ 4201 [1].
Періодичність контролювання — згідно з ГОСТ 12.1.005.

6.5 Взуття треба виробляти з дотриманням усіх правил пожежної безпеки згідно з вимогами ГОСТ 12.1.004.

У разі виникнення пожежі необхідно використовувати всі засоби пожежогасіння.

6.6 Опалення, вентиляція і кондиціонування виробничих приміщень повинні відповідати вимогам СНиП 2.04.05 [2], водопровідна система і каналізація виробничих приміщень повинні відповідати вимогам СНиП 2.04.01 [3], питна вода повинна відповідати вимогам ГОСТ 2874.

6.7 Виготовляти взуття треба в виробничих приміщеннях, оснащених місцевою і загальною припливно-витяжною вентиляцією згідно з ГОСТ 12.4.021.

6.8 Виробниче приміщення повинне бути забезпечено освітленням згідно з СНиП 11-4 [4], мікрокліматом згідно з ГОСТ 12.1.005 і ДСН 3.3.6.042 [5].

6.9 Рівень шуму на робочих місцях повинен відповідати вимогам ДСН 3.3.6.037 [6].

6.10 Під час виробництва взуття рівень вібрації у виробничих приміщеннях повинен перебувати в межах норм згідно з ГОСТ 12.1.012 і ДСН 3.3.6.039 [7].

6.11 Устаткування повинно бути заземлено згідно з ГОСТ 12.1.030.

6.12 Під час виробництва взуття працівники повинні бути забезпечені засобами індивідуального захисту згідно з нормами безкоштовного видавання спецодягу:

— халатами згідно з ГОСТ 12.4.131, ГОСТ 12.4.132;

— фартухами згідно з ГОСТ 12.4.029.

6.13 Працівники повинні бути забезпечені санітарно-побутовими приміщеннями згідно з СНиП 2.09.04 [8].

6.14 Вимоги до робочого місця під час виконання робіт повинні відповідати ГОСТ 12.2.032 і ГОСТ 12.2.033.

6.15 Працівники повинні пройти інструктаж з техніки безпеки.

6.16 Вимоги до охорони атмосферного повітря населених місць від забруднення хімічними і біологічними речовинами — згідно з ДСП 201 [9].

6.17 Працівники повинні проходити медогляд згідно з наказом Міністерства охорони здоров'я України від 31.03.1994 р. № 45.

7 ПРАВИЛА ПРИЙМАННЯ

7.1 Правила приймання згідно з ГОСТ 9289.

7.2 Контролювання вимог розділу 6 здійснюють за методиками Міністерства охорони здоров'я України.

8 МЕТОДИ КОНТРОЛЮВАННЯ

8.1 Відбирання зразків для лабораторного випробовування згідно з ГОСТ 9289.

8.2 Визначання лінійних розмірів згідно з ДСТУ 3164.

8.3 Визначання міцності швів заготовки згідно з ГОСТ 9290.

8.4 Визначання міцності кріплення деталей низу згідно з ГОСТ 9292.

8.5 Визначання міцності кріплення каблука згідно з ГОСТ 9136.

8.6 Визначання гнучкості взуття згідно з ГОСТ 9718.

8.7 Визначання маси взуття згідно з ГОСТ 28735.

9 ПРАВИЛА ТРАНСПОРТУВАННЯ ТА ЗБЕРІГАННЯ

Транспортування і зберігання — згідно з ДСТУ 4142.

10 ГАРАНТІЇ ВИРОБНИКА

10.1 Виробник гарантує відповідність взуття вимогам цього стандарту у разі додержання умов експлуатації, транспортування та зберігання.

10.2 Гарантійний термін ношення взуття — 45 днів з дня видавання його для експлуатації.

11 ВКАЗІВКИ ЩОДО ЕКСПЛУАТАЦІЇ

11.1 Взуття повинно бути видане для експлуатації за призначеністю, відповідних за розміром та повнотою.

11.2 Після закінчення роботи взуття треба очистити від забруднення без пошкодження матеріалу верху, низу, протерти та залишити в вентилязованому приміщенні в розкритому і розправленому вигляді для провітрювання на відстані не менше ніж 0,5 м від опалювальних приладів.

11.3 Заборонено чистити взуття органічними розчинниками.

11.4 Дозволена тривалість безперервного користування взуттям — не більше ніж 9 год.

ДОДАТОК А
(довідковий)

БІБЛІОГРАФІЯ

- 1 МУ 4201–86 Методические указания по газохроматографическому изменению концентрации этилацетата, бутилацетата, диметилформальдегида в воздухе рабочей зоны
- 2 СНиП 2.04.05–91 Строительные нормы и правила. Отопление, вентиляция и кондиционирование
- 3 СНиП 2.04.01–85 Строительные нормы и правила. Внутренний водопровод и канализация зданий
- 4 СНиП 11-4–79 Строительные нормы и правила. Естественное и искусственное освещение
- 5 ДСН 3.3.6.042–99 Державні санітарні норми мікроклімату виробничих приміщень
- 6 ДСН 3.3.6.037–99 Державні санітарні норми виробничого шуму, ультразвуку та інфразвуку
- 7 ДСН 3.3.6.039–99 Державні санітарні норми виробничої, загальної та локальної вібрації
- 8 СНиП 2.09.04–87 Строительные нормы и правила. Административно-бытовые здания
- 9 ДСП 201–97 Державні санітарні правила охорони атмосферного повітря населених місць (від забруднення хімічними і біологічними речовинами).

УКНД 61.060

Ключові слова: взуття профілактичне, захисне, чоловіче, жіноче, технічні вимоги, вимоги безпеки, правила приймання, гарантії виробника.

Редактор **Ж. Волкова**
Технічний редактор **О. Касіч**
Коректор **О. Ніколаєнко**
Верстальник **Р. Дученко**

Підписано до друку 11.09.2006. Формат 60 × 84 1/8.
Ум. друк. арк. 1,39. Зам. Ціна договірна.

Відділ редагування нормативних документів
ДП «УкрНДНЦ»
03115, м. Київ, вул. Святошинська, 2